

KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO RIJEKA

(Povijesni pregled)

Knjižničarsko društvo Rijeka osnovano je prije 50 godina s ciljem unapređivanja knjižničarske djelatnosti i struke, osnivanja i poticanja razvoja knjižnica , povezivanja knjižničara i knjižnica na svom području, organiziranja permanentnog obrazovanja knjižničara i poticanja razvoja knjižničarske znanosti i znanstvenog istraživanja.

Od svog osnivanja 1950. do danas djeluje u okviru Hrvatskog knjižničarskog društva mijenjajući imena i oblike udruživanja.

Prvi put se pojavljuje kao Povjereništvo Društva bibliotekara Hrvatske 1951. i ima jedanaest članova. 1954. postaje Podružnica HBD-a a predsjednicom Podružnice postala je dr Tatjana Blažeković. U okviru Podružnice osnivaju se sekcije za znanstvene, stručne, dječje i narodne knjižnice, osnivaju se pokretne knjižnice, književne večeri, susreti s autorima, izložbe knjiga i časopisa.

1957. se obilježavaju obljetnice : 30. godišnjica Gradske biblioteke na Sušaku, 80. godišnjica Narodne čitaonice u Kostreni i 110. godišnjica Narodne čitaonice u Rijeci.

1960. u Rijeci je održana 11. redovna skupština HBD-a. Teme rasprava su zakon o knjižnicama, školovani kadar, prostor. Potreba za školovanim knjižničarima postaje sve izraženija i potiče otvaranje studija bibliotekarstva pri Pedagoškoj akademiji u Rijeci što je velikim zalaganjem dr Tatjane Blažeković i ostvareno 1965./1966.

1965. godine Podružnica se udružuje sa pulskim Povjereništvom u Podružnicu za Istru, Hrvatsko primorje i Gorski kotar. Sredinom 1966. osnovana je Zajednica matičnih biblioteka Istre, Kvarnera i Gorskog kotara da bi se potaknuo rad matičnih službi i razvoj knjižničarske djelatnosti u regiji.

Početakom 70-tih broj članova znatno se povećava. Formira se podružnica za Istru sa sjedištem u Puli i podružnica u Rijeci za područje Kvarnera i Gorskog kotara.

1973. godine održana je u Rijeci 19. skupština HBD-a

U periodu od 1975.-1977. dolazi do reorganizacije Hrvatskog bibliotekarskog društva, Podružnice nestaju a osnivaju se samostalna Društva i Društvo bibliotekara Rijeka organizira se kao samostalna društvena organizacija. 1984. Društvo organizira Skupštinu Saveza bibliotekara Jugoslavije u Opatiji. Njegova aktivnost vezana je i za organiziranje matične službe prema jedinstvenom programu a radi se i na izradi "Vodiča kroz biblioteke i Indok centre u Rijeci" koji izlazi 1986. "Vodič" je bio prva publikacija takve vrste u Hrvatskoj i važan je kao doprinos dostupnosti i protoku informacija do korisnika.

1989. godine Društvo izdaje i prvi broj "Biltena" s namjerom da potekne objavljivanje radova članova, razmjenu informacija, čvršću suradnju brže informiranje članstva o svim aktivnostima i zbivanjima na stručnim i znanstvenim skupovima kod nas. Iste godine Društvo organizira stručno-znanstveni skup "Sveučilišne biblioteke i prijenos znanja" koji je održan u Lovranu.

4. travnja 1990. održana je svečana skupština povodom 40. obljetnice osnutka Društva bibliotekara Rijeka a u sklopu radnog dijela održana su predavanja o reviziji knjižničnog fonda, informacijskoj službi i radu s korisnicima.

U periodu od 1991. do 1993. godine organiziraju se predavanja s temama: "Nove informatičke tehnologije u našim knjižnicama", "Obrazovanje knjižničnih djelatnika i dostupnost stručne literature", "Mogući pristupi djelotvornoj organizaciji knjižničarskog sustava u Republici Hrvatskoj". Domovinski rat potiče i humanitarne aktivnosti u Društvu, prikupljaju se knjige za u ratu porušene knjižnice te hrana i odjeća za djelatnike oštećene Narodne biblioteke u Zenici.

Tijekom 1994. godine pregledano je stanje u knjižnicama na području djelovanja Društva kako bi se, zbog ratnih oštećenja, obradila tema "Knjižnični fondovi i zbirke" na 29. skupštini HBD-a u Bizovačkim Toplicama. Iste godine Odsjek gradske uprave za kulturu Grada Rijeke dodjeljuje Društvu besplatno korištenje prostorije na terasi zgrade Naučne biblioteke, Dolac 1. Tako Društvo po prvi puta ima vlastiti prostor za svoj rad.

Sljedećih godina sve više se ističe potreba pretvaranja knjižničarske profesije u profesiju informacijskih specijalista. To je prilagođavanje promjenama u društvu u kojem se informacija smatra proizvodom koji ima svoju cijenu. Knjižničari se trebaju upoznati s načinom rada i korištenjem informacijsko-komunikacijskih mreža i uključiti u elektronski svijet informacija kako bi odgovorili na potrebe korisnika. Na taj način ne mijenja se samo slika knjižničara kao tradicionalnog čuvara knjiga nego se i knjižnica preoblikuje - od tradicionalne k virtualnoj s primjenom multimedija.

Ovakav izazov potaknuo je brojna predavanja a teme su bile: "Menadžment u knjižnicama", "Carnet i Internet u knjižnicama", "Nove tehnologije u knjižnicama", "Mrežno povezivanje knjižnica u sustave", "Komunikacijske mreže i njihova primjena u knjižničarstvu", "Online pretraživanja svjetskih baza podataka" te "Informacijski specijalisti - profesija globalnog društva novog tisućljeća".

Tema "Permanentno obrazovanje knjižničnih djelatnika" s aspekta velikih i brzih promjena informacijske i komunikacijske tehnologije govori o zahtjevu osuvremenjivanja knjižničarske struke i njegovom stručnom osposobljavanju u korištenju suvremenih informacijskih izvora kako bi odgovorili potrebama korisnika.

Povodom 20. godišnjice HBD-a utemeljena je "Kukuljevićeva povelja" 1968 godine.

Prvi dobitnici iz našeg Društva koji su dobili "Povelju" za svoj doprinos u radu Društva i dugogodišnji rad u struci, bili su Vinko Antić i Vladimir Pavlinić a zatim "Povelju" dobivaju Lidija Kačić 1978. te Zlatko Keglević i Katica Tadić 1988., Višnja Šeta 1996. i Fila Bekavac-Lokmer 1998.

1998. Ljiljana Črnjar dobitnica je poticajne nagrade za mlade knjižničare "Eva Verona" koja je prvi put utemeljena i dodijeljena 1998.

U vremenu od 1998.-2000. organiziraju se predavanja i seminari sa stručnim temama koje vode stručne osobe iz određenog područja (Sadržajna obradba dokumenata u knjižnicama, Izmjene u UDK i njihova primjena, Razmjena u sustavu znanstvenih informacija...), organiziraju se stručni izleti i posjeta bibliotekama u Veneciji i Ljubljani te međunarodna suradnja sa strukovnim udruženjima.

Na svojoj Izornoj skupštini održanoj 23.lipnja 2000. Knjižničarsko društvo Rijeka jednoglasno je prihvatilo utemeljenje povelje "Ivan Kostrenčić" koja se dodjeljuje onim članovima Društva koji su marljivo i samozatajno, uzorno i nesebično radili u Društvu, unaprijedili struku i očuvali ugled Društva.Povelja se dodijeljuje jednokratno i ne uključuje novčanu nagradu.Pravo predlaganja imaju svi članovi Društva i Upravni odbor.Povelja se dodjeljuje na godišnjoj skupštini Društva ili prigodno kao što je ove godine bila 50. obljetnica osnivanja Društva.Prve dobitnice povelje "Ivan Kostrenčić" su dr Tatjana Blažeković, dipl.ing.Fila Bekavac-Lokmer,

Milena Bradetić, Verica Lulić i prof Senka Zambata.Povelje su dobitnicama dodijeljene na 32. Skupštini Hrvatskog knjižničarskog društva koja je održana u Lovranu 21.rujna 2000. kojom prigodom se obilježavala i 60. obljetnica HKD-a i 50. obljetnica Knjižničarskog društva Rijeka.

Povelja je nazvana imenom prvog hrvatskog školovanog sveučilišnog bibliotekara, rođenog u Crikvenici, koji je posebno zaslužan za razvoj Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i cjelokupnog hrvatskog knjižničarstva.

Tijekom 50. godišnjeg postojanja i neprekinutog djelovanja Knjižničarsko društvo Rijeka bavilo se brojnim problemima struke te temama vezanim za stručni napredak svojih članova i afirmaciju struke i djelatnosti u cjelini.

Katarina Kohler, prof.

U Rijeci , 26. veljače 2001.